

BELEIDSNOTITIE Professioneel Statuut

Inleiding

In de afgelopen periode hebben we als leden van de werkgroep Professioneel Statuut regelmatig in verschillende samenstelling bij elkaar gezeten om te brainstormen wat een professioneel statuut voor docenten in zou kunnen houden. Gedurende deze sessies hebben we onze ideeën hierover steeds verder uitgewerkt. De neerslag van onze gesprekken vind terug je in deze beleidsnotitie.

Na een korte duiding van het woord professional en aanverwante begrippen en de onderliggende regelgeving gaan we verder met de doelstelling van een professioneel statuut, de keuze voor een klankbordgroep en hoe we deze klankbordgroep in praktijk vorm willen geven.

Het werkdocument (als voorloper van deze beleidsnotitie) is tussen 11 – 24 april 2023 voorgelegd aan de teams van de deelscholen.

Namens de werkgroep Professioneel Statuut d.d. 24 april 2023

Monique van Amerongen, adviseur P&O (projectleider)

Professional

Een **professional** is iemand die zich heeft gespecialiseerd in een bepaald vakgebied. Professionals hebben behoefte aan zeggenschap en autonomie zodat zij de ruimte hebben om zelf invulling te kunnen geven aan hun verantwoordelijkheden. Deze **professionele ruimte** kan worden vastgelegd in een professioneel statuut. Het gesprek over de professionele ruimte tussen schoolleiding en docenten noemt ment de professionele dialoog.

Het dr. Aletta Jacobs College breidt in dit professioneel statuut de doelgroep van docenten uit met medewerkers die betrokken zijn bij het directe onderwijsproces in de klas, zoals instructeurs en technisch onderwijsassistenten.¹

Wet Voortgezet onderwijs

De overheid heeft in art. 7.8 van de Wet voortgezet onderwijs (WVO) het volgende vastgelegd over het beroep en de daarbij behorende zeggenschap van docenten:

Het beroep van leraar (art 7.8 WVO)

1. Onder het beroep van leraar wordt verstaan het dragen van verantwoordelijkheid voor het vakinhoudelijke, vakdidactische en pedagogische proces in de school binnen de kaders van het onderwijskundig beleid van de school.
2. De leraar heeft een zelfstandige verantwoordelijkheid voor het beoordelen van de onderwijsprestaties van leerlingen.
3. De leraar beschikt over voldoende vakinhoudelijke, vakdidactische en pedagogische zeggenschap, waaronder de zeggenschap over:
 - a. de inhoud van de lesstof;

¹ Deze opsomming is niet limitatief.

- b. de wijze waarop de lesstof wordt aangeboden en de middelen die daarbij worden gebruikt;
 - c. de te hanteren pedagogisch-didactische aanpak op de school en de wijze waarop daar uitvoering aan wordt gegeven, waaronder de begeleiding van de leerlingen en de contacten met de ouders; en
 - d. het in samenhang met de onderdelen a, b en c, onderhouden van de bekwaamheid van de leraren als onderdeel van het team.
4. Het bevoegd gezag stelt in overleg met de leraren een **professioneel statuut** op met daarin de afspraken over de wijze waarop de zeggenschap van leraren als bedoeld in het derde lid wordt georganiseerd.

Doelstelling professioneel statuut

Als docent heb je professionele ruimte nodig om je werk goed te kunnen uitvoeren. Doel van het professioneel statuut is om de dialoog over de professionele ruimte tussen docenten en de directie levend te houden en waar nodig extra aandacht te geven.

Vorm

De benodigde professionele ruimte kan zowel op papier (in de vorm van een Professioneel Statuut) worden vastgelegd als middels een klankbordgroep worden geregeld. De werkgroep geeft de voorkeur aan het oprichten van een klankbordgroep. Hierdoor blijft de professionele ruimte op de agenda staan en kan het met de tijd 'meegaan'.

Pro-actieve houding

Een klankbordgroep heeft alleen kans van slagen als er sprake is van actieve inzet van de kant van de docenten en een directie die openstaat voor kritische kanttekeningen bij en nieuwe ideeën over de rol van docenten m.b.t. de onderwijskundige gang van zaken binnen de school.

De werkgroep is van mening dat een klankbordgroep niet mag verworden tot de zoveelste overlegstructuur naast reeds aanwezige overlegstructuren in de school of vervallen tot een klachtenlijn over allerlei al dan niet vermeende misstanden.

Kaders

De schoolleiding stelt de kaders vast waarbinnen docenten hun werk kunnen verrichten. De vraag hierbij is welke ruimte je als docent nodig hebt / graag wilt hebben om goed onderwijs te kunnen geven. Anders gezegd: aan wie is het om ergens iets van te vinden en/of te regelen?

Organisatieniveau

Binnen het dr. Aletta Jacobs College zijn vier niveaus waarop onderwijskundige zaken worden geregeld; op directieniveau (geldend voor de hele school), binnen de deelschool, als vaksectie en als individuele docent in de klas. Op elk niveau dient er voldoende ruimte te zijn voor de inbreng van docenten.

Onderverdeling van de professionele ruimte

De professionele ruimte die docenten nodig hebben is onder te verdelen in vakinhoudelijk, vakdidactisch, pedagogisch (m.b.t. leerlingen) en professioneel handelen (m.b.t. collega's, ouders en leerlingen).

Vaksectie

Met betrekking tot het vakinhoudelijk en vakdidactisch handelen ligt het primaat bij de vaksectie. De vaksectie gaat over de stofkeuze, de doorlopende leerlijnen en het vormgeven van de vaklessen. Dit legt zij vast in het vakwerkplan.

Team

De professionele ruimte voor het team ligt in de leerlingbegeleiding en de pedagogische en (vak)didactische aanpak in de klas, dit in lijn met het schoolbrede beleid. Het team wordt hierbij waar nodig begeleid en ondersteund door het Aletta Adviesteam.²

Klankbordgroep onderwijs

Samenstelling

Iedere deelschool vaardigt twee medewerkers, die betrokken zijn bij het directe onderwijsproces in de klas, af naar de klankbordgroep onderwijs. Dit kunnen behalve docenten ook instructeurs en / of (technisch) onderwijsassistenten zijn. In de klankbordgroep onderwijs zit tevens een afgevaardigde van het personele deel van de medezeggenschapsraad (PMR). Deze waakt ervoor dat de dialoog binnen de klankbordgroep niet interfereert met de bevoegdheden van de MR m.b.t. de onderwerpen welke de klankbordgroep onderwijs en het bestuur met elkaar willen bespreken. Bijkomend voordeel is dat de PMR hierdoor geïnformeerd wordt over wat er op de werkvloer leeft.

Samenkomst

De klankbordgroep onderwijs komt twee keer per jaar bijeen, nl. eind november en begin mei.³ Tijdens de bijeenkomst wisselen de leden van de klankbordgroep met de directeur onderwijs en – afhankelijk van de agenda - een of meer afgevaardigden van de schoolleiding van gedachten over het onderwijskundig beleid. Dit kan zowel vakinhoudelijke, vakdidactische, pedagogische als professionele zaken betreffen. Bij specifieke onderwerpen kan de klankbordgroep een deskundige uitnodigen, zoals de regisseur zorg of de examensecretaris.

De directeur onderwijs draagt er zorg voor dat het verslag van de bijeenkomst in het directiebestuur en met de schoolleiding wordt besproken.

Agenda

De onderwerpen die op de agenda van het overleg worden gezet komen zowel van de directeur onderwijs en de schoolleiding als van de klankbordgroep onderwijs. Het staat leden van de klankbordgroep vrij om hiervoor input op te halen bij het eigen team.

Zitting

De maximale termijn voor leden van de klankbordgroep is drie jaar, met uitzondering van de directeur onderwijs.

Tijdsinvestering

Een bijeenkomst van de klankbordgroep onderwijs duurt ongeveer 2 a 2,5 uur. Op jaarbasis betekent dit voor ieder lid van de klankbordgroep een tijdsinvestering van ongeveer 15 uur, inclusief voor- en nawerk.

Evaluatie

Wanneer de klankbordgroep aan het einde van het schooljaar 2023-2024 voldoende ervaring heeft opgedaan, evalueren de leden het gehele proces en stellen dit waar nodig in het werkdocument Professioneel Statuut bij.

² Conform de interne ondersteuningsroute. De gehele tekst onder 'Team' is verder uitgewerkt op 20-11-2023.

³ De bijeenkomsten van de klankbordgroep onderwijs worden in het jaarrooster ná de bijeenkomsten van de ouderklankbordgroep ingepland.

In de jaren erna wordt het professioneel *statuut* aan het einde van de laatste bijeenkomst van de klankbordgroep in het betreffende schooljaar kort geëvalueerd.

Tot slot

Tot slot een aantal mogelijke bespreekpunten, waarover de klankbordgroep onderwijs met de directeur onderwijs en leden van de schoolleiding van gedachten kan wisselen. Deze opsomming is niet limitatief. Na verloop van tijd zullen nieuwe onderwerpen de aandacht krijgen en zullen onderwerpen van deze lijst verdwijnen.

- Het toetsen van het uitgezette beleid ('op papier') aan de praktijk: wat komt er van terecht, wat moet worden bijgesteld?
- Leren in de context van- en met de omgeving;
- Nieuwe onderwijskundige ontwikkelingen;
- Processen rondom de PTA's;
- Het uitoefenen van een specifiek vak: is dit aan de individuele docent of aan de vaksectie ('vakwerkplan')?
- Reisdoelen uit het strategisch beleidsplan. Quote: 'kunnen we niet beter eerst naar België reizen voordat we de hele wereld rondgaan?'
- Ontwerpprincipes;
- Examenreglement: wordt dit schoolbreed geregeld of kan dit (deels) ook in de teams?
- Voldoende middelen om goed onderwijs te kunnen geven: budget vaksecties, digiborden e.d.;
- Inplannen bijeenkomsten vaksecties op de twee algemene studiedagen, bijvoorbeeld na de gemeenschappelijke lunch;
- Leerlingen die tijdens de pauze in de gangen rondstruinen i.p.v. zich in de kantine op te houden;
- Medewerkerstevredenheidsonderzoek;
- CAO Voortgezet Onderwijs.

Werkgroep Professioneel Statuut

Vanuit havo/vwo bovenbouw:	Michel Wijnhold en Marc Drenth, tevens lid MR
Vanuit de mavo:	Marvin Wolthof en Robin Eggens, tevens lid MR
Vanuit vmbo bovenbouw:	Harriet Setz
Vanuit vmbo onderbouw:	Klaas Jans
Projectleider:	Monique van Amerongen, adviseur P&O